

Uitvoeringsvoorwaarden Social Return

Definities

1. Onder Social Return (SR) wordt verstaan het maken van (al dan niet dwingende) afspraken bij aanbestedingen over arbeids- en stageplaatsen of afspraken over andere manieren van het stimuleren van maatschappelijke- en arbeidsparticipatie.
2. Onder een werkloos-werkzoekende wordt verstaan iemand die minimaal 6 maanden werkzoekend is, minimaal 12 uur per week beschikbaar is en die staat ingeschreven bij een Werkplein. De werkloos-werkzoekende heeft een WWB-, een UWV-, een Anw-uitkering of is Niet Uitkerings Ontvangers (NUO).
3. Onder een jongere wordt verstaan een werkloos-werkzoekende in de leeftijdsgroep van 18 jaar tot 27 jaar.
4. Met een leerwerkbaan (BBL) wordt een jongere opgeleid tot vakbekwaam medewerker middels praktijk in loondienst en 1 of 2 dagen per week theorie op een ROC. Dit instrument kent een maximumtermijn van 24 maanden.
5. Met een stage vanuit het onderwijs (BOL), maakt de jongere kennis met het vak. De stage kent een maximumtermijn die beschreven staat in de stage overeenkomst.
6. Onder een WSW-gerechtigde wordt verstaan iemand die is geïndiceerd in het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening.
7. Onder loonkosten wordt verstaan de brutoloonkosten, plus de directe werkgevers-lasten.
8. De aanneemsom is de waarde van de totale gegunde opdracht exclusief BTW, indien er sprake is van een raamovereenkomst dan wordt de aanneemsom per jaar achteraf bepaald.
9. Onder een proefplaatsing wordt verstaan een proeftijd met behoud van uitkering.
10. De contractbeheerder is de persoon die, namens de gemeente, verantwoordelijk is voor naleving van het contract.
11. Onder de opdrachtwaarde wordt verstaan de ingeschatte waarde van de opdracht exclusief BTW.
12. Onder het college wordt verstaan het college van Burgemeester en Wethouders van de betreffende gemeente.
13. DAL is de afkorting voor de gemeenten Delfzijl, Appingedam en Loppersum.
14. BMWE is de afkorting voor de gemeenten Bedum, De Marne, Winsum en Eemsmond.

Doelgroepen

15. De doelgroep 'werkloos-werkzoekende' wordt hieronder nader gespecificeerd:
  - Personen met een WWB-uitkering
  - WSW- geïndiceerden
  - Wajongers
  - Inburgeraars
  - Personen met een WW-uitkering
  - Personen met een WIA-, WAO-, ANW-, IOAW-, IOAZ- of BBZ- uitkering
  - Niet Uitkerings Ontvangers (NUO)
16. Naast deze doelgroep vallen ook de volgende groepen onder de invulling van SR:
  - Voortijdige schoolverlaters
  - Leerlingen van het MBO die een BOL of BBL-traject volgen
17. Als de Participatiewet in werking treedt gelden deze uitvoeringsvoorwaarden ook voor de doelgroepen van de Participatiewet.
18. Ook degenen die anderszins onder de re-integratiedoelstelling van de Wet werk en bijstand vallen en voortijdige schoolverlaters, die niet over een startkwalificatie beschikken, behoren tot de doelgroep. Bij voorkeur gaat het om:
  - inwoners van de gemeenten Delfzijl, Appingedam, Loppersum, Eemsmond, Bedum, Winsum en de Marne en daarbij
  - burgers met een gemeentelijke uitkering en WSW-geïndiceerden.

Doel Social Return

19. De gemeente beoogt met het vastleggen van aanvullende eisen haar opdrachtnemers een bijdrage te laten leveren aan twee gemeentelijke beleidsdoelen:
- vergroten van de arbeidsparticipatie en de werkervaring van personen uit de doelgroep;
  - vergroten van maatschappelijke participatie.

Toepassing Social Return

20. Social Return zal bij alle aanbestedingen met een opdrachtwaarde gelijk aan of groter dan de Europese drempel waarde voor Levering en Diensten worden toegepast. Dit ongeacht of de opdracht betrekking heeft op Diensten, Leveringen of Werken.

Wijze van toepassing

21. Voor het opnemen van Social Return in het bestek zijn drie opties toepasbaar, deze worden hieronder in volgorde van prioriteit genoemd, waarbij 1a en 1b gelijkwaardig zijn:
- 1a. De contracteis, waarbij een minimumpercentage van 5% van de overeengekomen aanneemsom van een opdracht wordt aangewend om leerlingen en werkloos- werkzoekenden met of zonder beperking in te zetten. Binnen een maand na definitieve gunning levert de opdrachtnemer een definitief uitvoeringsplan. De gemeenten zijn te allen tijde bereid tijdens de ontwikkeling van de plannen mee te denken.
  - 1b. Een sociale paragraaf. In het bestek worden de kaders en de weging voor SR aangegeven. Na gunning van de opdracht wordt binnen een maand eventueel in samenspraak met de gemeente het definitieve uitvoeringsplan opgeleverd.
  2. Een storting ter hoogte van 5% van de aanneemsom. Gemeenten roepen hiervoor een SR fonds in het leven dat ingezet zal worden voor re-integratie. Ook wanneer de plannen onder optie 1a en 1b niet binnen een maand zijn ingediend wordt uitgegaan van een storting en zal dit bedrag worden ingehouden op de aanneemsom.
  3. Creatieve invulling. Deze optie wordt alleen gebruikt wanneer optie 1a, 1b en 2 niet mogelijk zijn. De invulling van de 5% SR kan bestaan uit allerlei vormen van het stimuleren van maatschappelijke- en arbeidsparticipatie. Zie voor voorbeelden de toelichting.

Ondersteuning door EZ bureau en Werkplein Noord Groningen

Deze paragraaf is alleen van toepassing als gekozen wordt voor optie 1a, 1b of 3 van de vorige paragraaf.

22. Het EZ bureau voor de DAL gemeenten of Werkplein Noord Groningen voor de BMW gemeenten kan de opdrachtnemer ondersteunen bij het realiseren van het uitvoeringsplan.
23. Het EZ bureau en Werkplein Noord Groningen schakelen voor de werving van kandidaten in overleg met de opdrachtnemer haar netwerkorganisaties, zoals Werkplein Eemsdelta, Fivelingo, Ability, Jobber, het UWV, het beroepsonderwijs en uitzendbureaus in. Op deze manier is snel duidelijk of kandidaten kunnen worden geleverd. Mocht dat niet lukken, dan volgt een overleg met de opdrachtnemer om te kijken of de vacatures op een andere manier ingevuld kunnen worden en begint het werven opnieuw.
24. Wanneer SR uiteindelijk niet vanuit de doelgroep ingevuld kan worden omdat gemeenten niet in staat zijn om kandidaten te leveren binnen de gestelde termijnen van het uitvoeringsplan, vervalt de SR verplichting.

Uitvoeringsplan

25. In het uitvoeringsplan komen in ieder geval de volgende zaken aan de orde:
- De functie(s), het niveau en de functie-eisen.
  - De periode en het aantal uren van de functie(s).
  - Aard van de vacature(s): een reguliere vacature met uitzicht op een dienstverband, een leerwerkbaan en/of een stage.
  - De termijn waarbinnen kandidaten aangedragen kunnen worden.
  - Verantwoording door middel van periodieke rapportages.
  - Evaluatiemomenten, waarop de voortgang wordt beoordeeld.

Vaststellen waarde Social Return

26. Voor het bepalen van de waarde van de inzet van werkloos-werkzoekenden en/of jongeren gelden de volgende uitgangspunten, waarbij alle salarissenkosten bruto worden gerekend:
- De inschaling van de werkloos-werkzoekenden vindt plaats conform de geldende CAO, bij het bedrijf zelf of – indien de werknemer elders wordt geplaatst – bij de andere opdrachtnemer. Als de CAO niet van toepassing is, dan geldt de inschaling zoals gebruikelijk bij de werkgever maar minimaal minimumloon.
  - Voor stages en werkleertrajecten wordt een begeleidingsbedrag van 500 euro per maand per plaats gerekend.
  - Voor proefplaatsingen met de intentie om na drie maanden een contract aan te bieden, wordt 50% van het maandsalaris zoals beschreven in het eerste lid genomen.
  - Voor nieuw aan te nemen personeel voor invulling van SR, waarvoor scholing, door een erkend scholingsinstituut, noodzakelijk is, kunnen de scholingskosten tot een maximum van € 2.500 exclusief BTW geteld worden. Hiervoor dienen wel facturen door de opdrachtnemer overlegd te worden. De scholing vindt zo veel mogelijk plaats na plaatsing bij het bedrijf, dus duaal. Indien dat niet mogelijk is, worden de deelnemers geschoold voordat zij bij het bedrijf aan de slag gaan.

Handhaving

27. Indien de opdrachtnemer zijn verplichtingen aangaande het in dienst nemen van werkloos-werkzoekenden en/of het bieden van een leerwerkplek niet (volledig) nakomt, zal dit bedrag, naar rato van de niet gerealiseerde loonkosten worden ingehouden op de aanneemsom. Dit bedrag wordt gestort in de SR fonds van de gemeente.
28. Van deze inhouding wordt afgezien als de opdrachtnemer aannemelijk kan maken, dat hem geen verwijt treft voor het niet (volledig) realiseren van Social Return. Een reden kan zijn dat het – ondanks aantoonbare pogingen van opdrachtnemer – niet is gelukt om acceptabele kandidaten voor de opdracht te selecteren. De beoordeling hiervan wordt gedaan door middel van collegiale toetsing (Werkplein Noord Groningen in de gemeente Delfzijl, Appingedam en Loppersum en het EZ bureau in de gemeenten Bedum, Eemsmond, Winsum en de Marne).
29. Wanneer de opdrachtnemer Social Return niet (volledig) heeft gerealiseerd, zal het EZ bureau of het Werkplein Noord schriftelijk en beargumenteerd aan opdrachtnemer en de contractbeheerder mededelen of dit wel of niet verwijtbaar is.

Verantwoording

30. De opdrachtnemer legt verantwoording af aan de contractbeheerder over de manier waarop invulling gegeven is aan SR tijdens de duur van de overeenkomst. Deze wint hierover advies in van het EZ bureau en/of het Werkplein Noord. Voor het inhouden van het bedrag van SR wordt opdracht gegeven aan de afdeling financiën.
31. Er kan van deze uitvoeringsvoorwaarden worden afgeweken na toestemming van het college.

Toelichting bij de uitvoeringsvoorwaarden

Doelgroepen

WWB	Wet werk en bijstand
WSW	Wet sociale werkvoorziening
Wajong	Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten
WW	Wet werkloosheid
WIA	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
WAO	Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering
ANW	Algemene nabestaanden wet
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	De Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
BBZ	Besluit bijstandverlening zelfstandigen
MBO	Middelbaar beroepsonderwijs
BOL	Beroepsopleidende leerweg (fulltime opleiding)
BBL	Beroepsbegeleidende leerweg (vier dagen werken, 1 dag school)

Bij EU-aanbestedingen mag niet geëist worden dat alleen mensen uit de eigen gemeente geplaatst mogen worden of dat alleen een SW-bedrijf uit de DEAL en BMW-E gemeenten offreert.

Hier zijn in eerste instantie de MBO opleidingen genoemd. Daar waar het nodig is kunnen ook stages geregeld worden voor andere kwetsbare groepen.

Voortijdig schoolverlaters worden in eerste instantie teruggeleid naar regulier onderwijs.

Doel Social Return

Doordat we meer mensen aan het werk helpen, betekent dit dat er minder kosten gemaakt zullen worden aan het verstrekken van uitkeringen. Uitkeringen zullen verlaagd of geheel stopgezet kunnen worden wanneer mensen geheel of gedeeltelijk bij werkgevers aan de slag kunnen door afspraken tussen opdrachtgever en opdrachtnemer te maken.

Met het vergroten van de arbeidsparticipatie en de werkervaring wordt bedoeld het vergroten van het aantal werkervaringsplekken, stageplekken en arbeidsplekken

Toepassing Social Return

Het Europese drempel bedrag kan fluctueren, de actuele waarde is te vinden op www.Europeseaanbestedingen.eu.

Wijze van toepassing

Als bedrijven geen mogelijkheid hebben om SR in te vullen, dan kan het SR percentage gestort worden. Iedere gemeente heeft hiervoor een eigen SR fonds die uitsluitend bedoeld is om SR middelen te ontvangen en vervolgens in te zetten voor re-integratie. Wanneer er meerdere gemeenten gemoeid zijn bij een contract, zullen de SR middelen verdeeld worden naar het percentage van de aanneemsom van iedere gemeente.

Het is van belang bewust te zijn van de invloed van de arbeidsmarkt op Social Return. Bij een ruime arbeidsmarkt moeten meer mensen geholpen worden bij het vinden van een baan. Echter, hun afstand tot de arbeidsmarkt is gemiddeld niet zo groot. Opdrachtnemers kunnen bij een ruime arbeidsmarkt wel problemen hebben om hun eigen mensen aan het werk te houden. Het risico bestaat dan dat bij het toepassen van SR verdringing optreedt. In dat soort situaties is het contraproductief om strak vast te houden aan het creëren van banen. Daarom is het voorstel verschillende vormen van invulling toe te staan, bijvoorbeeld het geven van een workshop over techniek in de praktijk aan middelbare scholen, het doen van vrijwilligerswerk

bij de formulierenbrigade, of het ondersteunen van jongeren bij het opstellen van een begroting en jaarrekening voor de jongerensoos.

Bij een ruime arbeidsmarkt zijn er ook sectoren waar tekort aan personeel is, zoals de zorg en de techniek. Opdrachtnemers zijn dan eerder bereid zelf te investeren in opleidingstrajecten voor uitkeringsgerechtigden.

Bij een krappe arbeidsmarkt staan opdrachtnemers meer open voor SR als zij moeilijk aan personeel kunnen komen. Het is dan wel weer lastig om geschikte kandidaten te vinden, omdat er minder uitkeringsgerechtigden en werkzoekenden zijn.

De opdrachtnemer kan beslissen om kandidaten werkzaamheden te laten verrichten die niet direct verband houden met de opdracht en zelfs niet bij de opdrachtnemer plaatsvinden, maar bijvoorbeeld onderaannemers of toeleveranciers (dus breed toepasbaar).

Ondersteuning door het EZ bureau en Werkplein Noord Groningen

Punt 22: Hoe duidelijker het uitvoeringsplan aangeeft welke mogelijkheden de opdrachtnemer ziet voor SR, des te sneller en beter kan het EZ bureau of het Werkplein Noord Groningen de opdrachtnemer van dienst zijn.

Punt 23: Vacatures voor banen, werk-leerbanen of stages moeten passen bij de doelgroep en dus overwegend op: ongeschoold, VMBO/LBO en/of MBO niveau zijn.

Vaststellen waarde Social Return

Dit artikel gaat over het bedrag dat telt voor de invulling van SR.

Handhaving

Punt 28: Hier wordt gebruik gemaakt van de zogenaamde crosscheck. De uitvoerende instantie van de ene groep gemeenten controleert door middel van collegiale toetsing de situatie in de andere groep gemeenten, zodat de objectiviteit zoveel mogelijk gewaarborgd is.

Een voorbeeld: Opdrachtnemer heeft een opdracht gegund gekregen van € 300.000. De voorwaarde Social Return betrof 5% van de aanneemsom, dus € 15.000. Bij de afrekening van de opdracht blijkt dat opdrachtnemer slechts € 10.000 loonkosten heeft besteed ten behoeve van Social Return. Het bedrag van € 5.000 zal worden ingehouden op de aanneemsom voor niet gerealiseerde Social Return.

Verantwoording

De manier van verantwoording wordt afgesproken in het uitvoeringsplan, zie punt 25.